

THE BEATLES

Paul McCartney 1960-1969 Bassist, zanger

John Lennon 1960-1969 Gitarist, zanger

George Harrison 1960-1970 Gitarist, zanger

Ringo Starr 1962-1970 Drummer, zanger

Managers: Brian Epstein, Allen Klein

Bekendste nummers: 'Yesterday', 'Help!', 'All You Need Is Love', 'Come Together', 'I Want to Hold Your Hand', 'She Loves You', 'Hey Jude', 'Penny Lane', 'Let It Be', 'Strawberry Fields Forever', 'Here Comes the Sun'

Nummers die je gehoord moet hebben: 'Norwegian Wood', 'Here', 'There and Everywhere', 'Good Day Sunshine', 'I Am the Walrus', 'In My Life', 'The Fool on the Hill', 'Dear Prudence', 'Taxman'

Bestverkopende albums: Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band (1967) – 32 miljoen, Beatles I (2000) – 32 miljoen

Interviews: Paul McCartney – Londen (2006), telefonisch (2010), Londen, roundtable (2013), telefonisch (2021), Ringo Starr – Los Angeles (2003), en producer George Martin – Londen (2004).

DE EEUWIGE HOOP OP EEN REÜNIE

Door de jaren heen sprak ik uitgebreid met zowel Paul McCartney als Ringo Starr. Als het over The Beatles ging, kwamen we meestal weer uit bij de reünie die nooit plaatsvond. Wie The Beatles uiteindelijk liet struikelen is een goed bewaard geheim gebleven. Wat wel zo is, McCartney en Lennon bleven vrienden voor het leven. Ze scholden elkaar via de media uit, riepen venijnige dingen, maar wat tot het bittere einde bleef, was de warme vriendschap van twee schoffies uit Liverpool.

McCartney liet Lennon nooit vallen. Soms zelfs tegen de klippen op fungeerde hij als menselijk schild. Hij verraste hem regelmatig met bezoeken aan The Dakota, het statige appartementencomplex aan de rand van Central Park in hartje Manhattan. Na een pittig eerste Beatles-loos jaar vol depressie en drugsgebruik, wist McCartney zich weer te herpakken. Hij had gezien hoe Lennon in de laatste jaren langzaam van hem en de andere jongens wegdreef. Oké, met *Abbey Road* wist de band dan nog wel een absoluut meesterwerk af te leveren, maar dat succes was grotendeels toe

te schrijven aan de vasthoudendheid van McCartney en de briljante tracks waarmee George Harrison op de proppen kwam. Lennon leek vastgeketend aan twee dingen: drugs en zijn vriendin Yoko Ono. Een explosieve cocktail die hem soms briljante dingen liet doen maar die even zo vaak zorgde voor verwarring en wanorde en zelfs misplaatste arrogantie.

Waar McCartney de groei van Benjamin Harrison erkende, wilde Lennon het liefst de hiërarchie geen geweld aandoen. McCartney cijferde zich in de nadagen van de band volledig weg. Zijn missie bleef immers: het voortbestaan van The Beatles waarborgen, en tijdens de opnames van *Abbey Road* en *Let It Be* nam hij de wispelturige Lennon telkens weer bij de hand. Starr vertelde mij in 2002 dat Paul in de laatste jaren van de band de touwtjes steeds strakker aantrok. ‘Hij was degene die ons elke ochtend belde om naar de Abbey Road Studios te komen. Als we dan aan het einde van de ochtend verschenen, hadden hij en George [Martin] alles klaargezet. Martin was een erudiet en sjiek man die als producer van klassieke muziek een grote naam had opgebouwd. Hij was degene die in 1962 op voordracht van Beatles-manager Brian Epstein voor de vier jongens uit Liverpool een auditie voor het platenlabel Decca had opgezet. Achteraf gezien was het eigenlijk nogal schandalig.’ Maar zoals gezegd zette McCartney ook de deur steeds verder open voor Harrison. Die had in 1968, tijdens de *The White Album*-sessies, op de piano al een begin gemaakt met het nummer ‘Something’ dat in de zomer van 1969 als single verscheen. De wereld was verrast. Zelfs croonerking Frank Sinatra, die het ook nog eens bestempelde als de mooiste *love song* die hij in zijn leven had gehoord. George Martin, die ik in 2004 interviewde, zei er dit over: ‘Paul was wel overtuigd van de kwaliteiten van

George. John veel minder. Die focuste vooral op zichzelf. Ik ben altijd een voorvechter geweest van de keuze voor het beste liedje. En ja, de nummers van George werden steeds beter. Daar kon de band gewoonweg niet meer omheen.' Het zijn mooie woorden van de man die in 1962 door manager Brian Epstein werd binnengehaald.

De eloquente manager, altijd onberispelijk gekleed en pratend alsof hij een lid van het koningshuis was, wist dat het talentvolle maar redelijk ongeorganiseerde clubje iemand als Martin nodig had. Epstein speelde destijds hoog spel om The Beatles een platencontract te bezorgen. Sterker nog, hij zette platenmaatschappij EMI zo onder druk, dat het woord intimidatie hier best gebruikt mag worden. De machtige businessman had gedreigd om al zijn zakelijke banden met het label te verbreken als die vier jongens niet hun handtekening onder een platencontract mochten zetten.

Martin, die voor EMI's *sublabel* Parlophone werkte, kreeg opeens vier jonge knapen uit Liverpool in zijn schoot geworpen. Hij keek gelukkig door de façade van bravoure en joligheid heen en bespeurde al snel het talent van vooral McCartney en Lennon. De één met een babyface en een aanstekelijke lach, de ander met dat onverklaarbare charisma. Die toevallige koppeling bleek de bouwsteen te zijn voor het latere succes. Dat het eerste contract volstrekt waardeloos was, deerde het viertal niet. Alles beter dan nog langer in de spelonken van het Hamburgse nachtleven hun kunstjes te moeten vertonen.

Van Epstein naar Klein

Ruim zeven jaar later was alles anders. The Beatles hadden hun eigen muziekplaneet gecreëerd. Maar het succes kon niet eeuwig aanhouden. De Beatles-boot was al twee jaar eerder begonnen met zwalken. Toen Epstein op 27 augustus 1967 aan een fatale combinatie van slaappillen en alcohol overleed, draaide het roer alle kanten op. Lennon zou later reageren op diens dood. 'Toen Brian overleed, beseften we allemaal dat we in de problemen zaten.' Starr vertelde mij dat niemand anders dan Epstein de mastermind achter het succes van de band was. 'Hij was zo slim en hield altijd overzicht. Hij en George [Martin] vormden samen de vijfde Beatle. In alles wat wij deden had Brian een hand.'

Epsteins dood zette de deur open voor Allen Klein, die in januari 1969 ten tonele verscheen. Hij had al in een eerder stadium geprobeerd om Epstein en The Beatles zover te krijgen een contract te tekenen bij het label RCA, maar zonder succes. De Amerikaan wist echter niet van opgeven en vond via John Lennon een achterdeurtje. Niet zo gek overigens. Klein had zich als manager van Sam Cooke in de eredivisie van de popmuziek genesteld en Lennon hield wel van zijn *make no prisoners*-stijl. Met The Beatles en The Rolling Stones als klanten was Klein opeens de machtigste magnaat in de muziekwereld. Maar dan wel eentje die werd opgezadeld met een aanlokkelijke maar tegelijkertijd ook nauwelijks uitvoerbare job. Keith Richards en Mick Jagger zaten niet te wachten op een manager die hun band niet alle prioriteit zou geven. Logisch dus dat ze hem een jaar later zijn congé gaven. Al snel was het alleen nog maar Beatles, Beatles, Beatles in huize Klein. Daarbij werd hij aangemoedigd door

een ultra-enthousiaste Lennon die zich liet ontvallen dat die Amerikaan binnen drie maanden zeven jaar management-ellende van Epstein had opgeruimd. Ono was net als haar partner zeer gecharmeerd van de haai Klein. ‘Dat was ook precies wat ze wilden. Een haai die andere haaien wist weg te houden. En dat was ik,’ liet hij destijds los.

De klik tussen Lennon en Klein bleek de smeerolie voor hun samenwerking. Ze hadden dezelfde humor en daarnaast was de Amerikaanse zakenman gek van Lennons liedjes. Na de surrealistische bed-ins van Ono en Lennon in Amsterdam en Montreal, wilde de vredesduif Lennon weer de muzikant Lennon zijn. Hij had zojuist Plastic Ono Band gelanceerd en liet Klein weten dat de honger naar liveoptredens weer terug was. Die kans kwam voorbij toen promotor Jon Brower op 13 september 1969 Lennon en Ono als gast uitnodigde voor een *all star*-concert in Toronto. Onder meer Chuck Berry, Bo Diddley, Jerry Lee Lewis en Little Richard waren present en stonden fier op de concertposter. Uiteindelijk wist Klein het voor elkaar te krijgen dat Lennons nieuwe band kon spelen. Nou ja, band... In één dag werden gitarist Eric Clapton en bassist Klaus Voormann gerekruteerd. Drummer van dienst was Alan White, een talentvolle Engelse studiomuzikant die later furore zou maken in de symfonische rockband Yes. ‘Surrealistisch’ vond hij het concert. ‘Klein was zeer prominent aanwezig en wilde eigenlijk maar één ding: de rechten om van het concert een documentaire te laten maken en daarmee bakken geld te verdienen. Of het een goed concert was? Terugluisterend is het niet slecht. Het gekke was dat ik nooit eerder met John Lennon contact had gehad. Toen hij mij een dag voor het concert belde, dacht ik in eerste instantie dat het een slechte grap van een stel vrienden was.’

Lennon was doodzenuwachtig omdat hij ruim drie jaar geen liveoptreden had gedaan. Backstage ging hij zelfs over zijn nek. Dat deed Klein overigens bijna ook toen Lennon hem tussen neus en lippen door vertelde dat hij ging stoppen met The Beatles. Daar ging zijn kip met de gouden eieren. Klein drukte Lennon nog wel even op het hart om tijdens het optreden niets te zeggen over zijn ogenschijnlijk abrupte besluit. Hij was in de voorgaande weken dag en nacht bezig geweest om een nieuwe platendeal voor The Beatles te fixen en nu dreigde alles opeens diep in het moeras te zakken. Maar er bleek geen weg meer terug. Een paar dagen na zijn mededeling in Canada, lichtte Lennon op 20 september 1969 op het kantoor van Apple zijn Beatles-collega's in. De mededeling sloeg in als een bom, al liet McCartney in een interview los dat hij er destijds niet echt om maalde. 'Het was gewoon een kwestie van wie als eerste naar buiten zou treden met dit nieuws.'

Ondertussen had McCartney ook een besluit genomen. Hij vertrouwde Klein voor geen meter. Hij legde zijn toekomst liever in handen van zijn schoonvader Lee Eastman en diens zoon John. De vader en broer van Linda McCartney hadden hem overtuigd dat hun Amerikaanse collega een slinks spelletje speelde. Het was het bommetje dat nodig was om de toch al wankele onderlinge verhoudingen verder uit balans te brengen.

McCartney en The Beatles clashen

1970 brak aan en een druk jaar stond op stapel. Eerst zou in de lente het Beatles-verzamelalbum *Hey Jude* verschijnen en

snel daarna het solodebuut van Ringo Starr met de titel *Sentimental Journey*. Maar waar de Beatles-fans echt op zaten te wachten was McCartneys eerste titelloze soloplaat. Op de dag dat McCartney trots de laatste hand legde aan dit werkstuk, dook de Amerikaanse producer Phil Spector de Abbey Road Studios in om aan de slag te gaan met de opnames van *Let It Be*. The Beatles hadden er in januari van dat jaar zonder de vertrokken Lennon nog de laatste hand aan gelegd en de titel song en het nummer 'I Me Mine' afgemaakt. Lennon was weliswaar vertrokken maar huurde wel achter de rug van McCartney om Spector in. Hij kreeg het voor elkaar om een take uit 1968 van zijn eigen song 'Across the Universe' op *Let It Be* te krijgen. Maar McCartney werd pas echt woest toen Spector, zonder McCartney in te lichten, orkestraties en overdubs aan zijn prijsnummer 'The Long and Winding Road' toevoegde. Toen McCartneys album en *Let It Be* bijna gelijktijdig dreigden te verschijnen, kwamen de verhoudingen pas echt op scherp te staan. McCartney nam nog duidelijker afstand van manager Klein, die hij een misbaksel noemde, een onbetrouwbare slang die alleen maar op geld uit was. McCartney hield zijn poot stijf en stond erop dat zijn plaat op de afgesproken datum zou verschijnen. Daarmee frustreerde hij zijn maatjes uit Liverpool.

In een brief van George, Ringo en John, die overigens door George werd geschreven, lieten de heren weten dat Pauls album pas in juni kon verschijnen omdat het anders de release van *Let It Be* venijnig in de weg zat. Op de envelop stond de zin: *From Us to You*. Ringo Starr offerde zich op om de brief persoonlijk bij McCartney af te geven. 'Ik vond het belachelijk om dit door een kantoorbediende te laten doen,' zou Starr later zeggen. Het kwam de drummer duur te staan.